

УДК 159.9

Коваль В.О.

канд. пед. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПІЗНАВАЛЬНИЙ РІВЕНЬ КОНСТРУЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО САМОПОЧУТТЯ В ПСИХОЛОГІЇ

Як зазначає Бубняк С. М. [1] у психології соціальне почуття є складним конструктом, що складається з трьох рівнів: пізнавального, емоційно-оцінного та фоновно-несвідомого. Пізнавальний рівень виконує орієнтовну функцію та будується на реальних умовах життя – за його рахунок у людини складається певний образ дійсності який є динамічним і знаходиться в постійному процесі зміни та котрий потім стає зразком для його соціальної перцепції. При цьому вважається, що за рахунок взаємного впливу суб'єкта

та об'єкта соціального сприйняття соціальне самопочуття буде трансформуватися у позитивний для особистості бік. Саме пізнавальний рівень та складений під його впливом образ дійсності здійснює той інструментальний вплив, що призводить як до утворення стереотипів, так і до їхнього руйнування. Саме на пізнавальному рівні відбувається конструювання елементів рівня домагань. Тобто ми отримуємо таким чином один із найміцніших інструментів для створення технологій управління соціальним почуттям – конструювання образу дійсності у особистості.

З цієї точки зору дуже цікавими будуть (та і де які є) дослідження того, як пов'язані між собою когнітивні образи, що впливають на соціальне почуття та риси особистості.

Пізнавальний рівень самопочуття знаходиться під постійним впливом соціальних факторів та впливів, тому він не може бути незмінним, тобто має динамічну природу. При цьому ми може зафіксувати парадокс, вже відомий в психології, коли під впливом соціальних факторів, що повинні призводити, як мінімум, до дискомфорту, насправді соціальне почуття поліпшувалось. Поясненням цього феномену може бути наближення суб'єктивного образу дійсності в свідомості особистості до зразка, постійно створюємого під зовнішніми впливами агентів соціалізації та різноманітних соціальних інститутів. Тобто ми, в даному випадку, можемо говорити про конгруентність чи не конгруентність (або про степінь наближення) суб'єктивних образів дійсності у свідомості і соціальних конструктів цього образу (суспільних уявлень).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бубняк С. М. Теоретична інтерпретація концепту «соціальне самопочуття» в соціогуманітарних науках / С. М. Бубняк // Перспективи. – 2015. – №3. – С. 35-39.